

síttettek. Érdemükben osztozik *Frisch* A. berlini fénynyomda-tulajdonos, a ki az ügyszhez méltó buzgalommal törekedett arra, »hogy a technika minden eszközét s a maga egész tudását az eredetiek természetű reprodukálására fordítsa«.

Az eddig megjelent színes képek közül kiemeljük az első 24 lapot betöltő lapnagyságú kompozíciókat, melyek néhol szinte barokk formákra emlékeztető gotikus keretekbe foglalva tárják eléink az egyes hónapok mindennapi életének fő jeleneteit, itt-ott vaskos komikummal fűszerezve (pl. februárius fő lapja). Jézus születése, körülmélettetése s megfeszítettése, a Szent Háromság, a pünkösdi templomi jelenet, az ótestamentomi jelenetek egyaránt lekötik figyelmünket a színezés lyraisága, vagy a megfigyelés aprólékos realismusa s a kompozíció tökélye által. Részletes esztétikai méltatásuk lapokat tölene meg s messze túlhaladná folyóiratunk tartalmi keretét.

Feszült figyelemmel várjuk a széles alapokra fektetett kiadvány további kötetait s különösen a Marciana tudós könyvtárosának, *Morpurgo*-nak a műhöz irandó bevezető tanulmánya elé tekintünk fokozott érdeklődéssel, mely valószínűleg egészen új, ha talán nem is végleges megoldását fogja nyújtani a Grimani breviariumhoz fűződő kérdések tömegének.

— 5.

Rössler Elemér: *A kassai Múzeum nyilvános könyvtárának címjegyzéke.* Kassa, 1904. Werfer Károly. 8-r. XIII, 738. l.

A kassai Múzeum nyilvános könyvtára a felsőmagyarországi Múzeumegylet törekvéseinek elismerésre méltó gyümölcse. A *Kaschauer Zeitung* 1873 újev napján vetette föl egy nyilvános könyvtár szervezésének eszméjét s a Múzeumegylet bizottsága siet magára vállalni ez eszme megvalósítását, sőt mi több, már 11-én arról értesítheti a közönséget, hogy ajándék útján több száz kötetre terjedő gyűjteménnyel is rendelkezik. Azóta évről-évre gyarapodott — főleg ajándék útján — ez a szerényke gyűjtemény, mert, mint a címbe leírt katalogus lelkes hangú előszava mondja, »maga a nagy közönség, szegény és gazdag, művelt és műveletlen, egyesek és társulatok járultak adományaikkal a nemes cél megvalósításához.« E sok felé szétágazó eredet meg is látszik a gyűjtemény anyagán, habár — hála a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége közbenjárásának — a vallás-és közoktatásügyi miniszterium a lehetőségig gondoskodott róla, hogy az egyes tudományzakok hiányai pótoltsanak. Míg egyes tudományzakok, mint pl. a műtörténet és a hadtudomány, *Henszlmann Imre* egyet. tanár, illetve *Rothauscher Károly* tábornok hagyománya révén elég jól vannak képviselve, addig mások gyakran nagyrészt teljesen elavult kötetekből állanak, melyek az olyan, elsősorban gyakorlati célokat szolgáló gyűjteményeknek,

minő a kassai Múzeumé is kell hogy legyen, csak kiselejtezésre váró nyugöt képeznek . . .

A mi a szóban forgó könyvtár katalógusának rendszerét illeti, az teljesen gyakorlati célokat szolgál s abban merül ki, hogy az egyes tudományszakokat, illetve szakcsoportokat egész ötletszerű sorrendben fölállítván, az ABC betűivel, alszakozás esetén a betűhöz ragasztott római számmal jelölték. E szakjelzeten kívül a könyveket feldolgozásuk sorrendjében folyó számmal is ellátták, mely a szokásos három ívréten belül mindenütt elülről veszi kezdetét. A kinyomatott katalógus a könyvek rövid címét egyes szakok szerint nem a felállítás sorrendjében, hanem betűrendbe szedve adja az olvasónak, de a szerkesztő, áttekinthetőség szempontjából, általános névmutatóval is ellátta művét. A hol a könyv szerzője ki van téve, ott természetesen a szerző neve alatt szerepel az illető munka. De van rá eset, hogy a munka ilyenkor is a címűszó, nem a szerző neve alatt szerepel. Így pl. *Pigault Lebrun* egyik művének német fordítása »*Abenteuer*« alatt szerepel csupán (246. l.) s szerző nevére még a betűrendes névmutatóban sem történik utalás.

A munka nyomtatását Werfer Károly kassai mester vállalta magára, s bár munkája külsőleg eléggé tetszetős, érdemét nagyban lerontják a szövegben hemzsegó sajtóhibák. Maga a szerkesztő is tekintélyes sorozatot állított össze belőlük műve 726—29 lapjain, de hogy a bűnlajstrom korántsem teljes, arra szolgáljon bizonyítékül az az egy adat, hogy mindjárt az első könyvczímbe csekély hat sajtóhibára akadtunk.

—s —l.

KÜLFÖLDI FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE.

Deutsche Literaturzeitung. XXV. évfolyam. 39. szám. (1904. október 1.): *I. Wille*, Die deutschen Pfälzer Handschriften des XVI. und XVII. Jahrhunderts der Universitätsbibliothek in Heidelberg. Mit einem Anhang: Die Handschriften der Battschen Bibliothek (Heinrich Heerwagen). — *M. Grolig*, Aus meiner Büchersammlung. — *40. szám* (1904. október 8.): *C. E. Poeschel*, Zeitgemässe Buchdruckkunst. — *41. szám* (1904. október 15.): *A. P. C. Griffin*, A list of Books (with references to Periodicals) on the Philippine Islands in the Library of Congress; *T. H. Pardo de Tavera*, Biblioteca Filipina (Karl Haebler). — *P. Klemm*, Handbuch der Papierkunde. — *42. szám* (1904. október 22.): *H. W. v. Gerstenbergs*, Rezensionen in der Hamburgischen Neuen Zeitung 1767—1771. Hbg. von *O. Fischer* (Ernst Consentius). — *Bücherverzeichniss der Öffentlichen Bibliothek und Lesehalle Berlin. S. W. 13., Alexandrinerstr. 26. 2. Aufl.* — *44. szám* (1904. november 5.): *Katalog der Bibliothek Runze-Zolling-*